

Bouwen aan Gods koninkrijk (1)

Een preek in het kader van het Jaartheme 'bouwen' uit Ezra (1 van 3)

Lezen: Ezra 1:1-4 en 3:1-6

Tekst: 3:3-6

Weet je, soms zijn dingen zo uitzichtloos. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de situatie in Syrië. Een bestand is zo weer geschonden, hulpkonvoien worden aangevallen, vatenbommen op steden en rebellen die zich ook nergens wat van aantrekken. Assad blijft maar aan de macht en zolang hij er is zal er niets veranderen. Zelfs al zou hij worden afgezet, gedood of gevangengenomen, dan nog is er niet zomaar een oplossing. Dat is veel te complex.

En zo is er veel meer, dat soms uitzichtloos lijkt. Neem asielpcedures. Die duren soms zo lang. En een afwijzing en evt. uitzetting liggen zomaar op de loer. En wat moet je dan? Of als je al zo lang voor en dus ook in je huwelijk vecht. En er lijkt maar geen opening te komen. Of neem opwekking in de kerk. Sommige mensen denken dat het nooit gaat lukken. Dat nooit meer het elan van na de vrijmaking weer terugkomt. Of dat er nooit een andere cultuur van discipelschap gaat ontstaan bijvoorbeeld.

...

In de tijd van onze tekst was het ook uitzichtloos. De Joden waren weggevoerd. Het land Israël verwoest en aan anderen gegeven. Jeruzalem geplunderd en met de grond gelijk gemaakt. Al zeventig jaar is daar geen verandering in gekomen. Zeventig jaar. Een mensenleven. Generaties zijn gestorven. Kinderen in ballingschap geboren. Mensen zijn gesetteld. Het lijkt een onveranderlijke situatie.

Nou, misschien moet je je daar dan maar bij neerleggen. Maar dan reken je buiten God. Want hij maakt ...

Slide Een nieuw begin

God die houdt zich aan zijn beloften. Hij heeft het gezegd: de ballingschap zal 70 jaar duren. Maar daarna zorg ik dat er een ommekeer komt. En dat maakt hij waar. Hoe vast de situatie in de wereld in die tijd ook zit. De Perzische koning Cyrus is aan de macht. En zijn rijk is gigantisch. Hoe zou hij oog hebben voor de belangen van de Joden? Maar toch is dat precies wat gebeurt. En Ezra die schrijft daarover: de HEER zette de koning er toe aan om de Joden te laten terugkeren om Jeruzalem en de tempel te herbouwen. Hoezo uitzichtloos? Als God iets wil, dan kunnen zelfs de meest verstokte mensen om.

Ik vind het ook mooi hoe dat nieuwe begin vorm krijgt. Heel lang geleden, in Egypte, was het zo dat Faraó 10 plagen nodig had om te worden overtuigd. Hier gaat het soepeler. Maar het effect is hetzelfde. Cyrus roept de mensen op om zilver, goud, goederen en vee mee te geven aan de terugkeerders. Aan hen die naar het beloofde land gaan. Dus de mensen waar ze zeventig jaar tussen gewoond hebben. Die moeten bijdragen aan de verhuizing van de Joden. Opnieuw is er een Exodus. Opnieuw gaat een stoet naar het land van melk en honing.

Zo staat God aan het begin. Hij gaat voor je uit. Hij zal er zijn en is er al geweest. Hij maakt de weg duidelijk. En is in staat om uitzichtloze situaties te veranderen. Ja, en als dat het begin van een proces is. Dan kun je ook met een gerust hart ...

Slide **Bouwen aan Gods koninkrijk (1)**

Daarover gaat het de komende weken. En dan is dit wat ik net gezegd heb het uitgangspunt. Vandaar uit wil ik graag wat lijnen trekken. En dan komt er vanochtend dit naar boven uit de tekst:

Slide Overwin je angst

Weet je, we maken van de mensen uit de bijbel veel te vaak supermensen. Abraham, David, Johannes, Paulus. We weten wel dat ze gewone gelovigen zijn. Maar toch, misschien wel door de verhalen op school, ontstaat er vaak een vertekend beeld. We lezen de Bijbel met een roze bril.

In Gods woord staan geen superhelden. Juist dat maakt het zo'n prettig boek. Hier ook. De mensen die naar Israël terug gingen. Vanuit de ballingschap. Dat is de voorhoede van Gods volk. Hier moet onze Heer op bouwen. Voor zijn missie in deze wereld. En wat staat er dan als één van de eerste dingen?

Dat ze bang zijn. Mensen, vooroplopende mensen in de Bijbel, het zijn twijfelaars en zoekers. Zondaars en angsthazen. Ook hier. Mensen die het moeten hebben van vergeving en vernieuwing. Die elke keer weer moeten terugvallen op God. Moeten worden aangevuurd door de Geest. Anders komt er niets van terecht.

Het is niet aan henzelf te danken dat ze hun angst overwinnen. In hun twijfels en zoektocht vallen ze terug op de God die ze uit hun ballingschap liet terugkomen in het beloofde land. Als hij dat kan. Dan kan hij ons ook wel beschermen. En dan gaan ze ondanks hun angst toch aan de slag.

Jij bent ongetwijfeld ook wel eens bang. Ik tenminste wel. Mijn geloof is niet altijd zo denderend. Maar mijn Heer is wel sterk. En ik lees in mijn Bijbel dat mensen zoals ik terugvallen op hem. En dat ze dan de moed hebben om hun angst te overwinnen. Om toch stappen te zetten. In geloof. Eén van die stappen - de eerste stap zelfs - is, dat ze het altaar opnieuw opbouwen.

Slide Oude tradities

Vrijdag was in het Nederlands Dagblad en op *social media* te lezen dat veel kerkgangers naar de kerk gaan zonder echt te geloven. Het is gewoonte, voor de vorm. Kerkgang zonder verlangen om God te ontmoeten, Bijbel lezen zonder verwachting en verrassing, een kwijnend gebedsleven. Ik hoop dat het bij jou anders is. Ik kom echt wel levend geloof tegen. Maar ook wel vermoeidheid.

Wat kan helpen is terug te grijpen op wat er altijd al was. Oude gebruiken. Oude inhouden. Dát is traditie. Het wordt wel eens als een vies woord uitgesproken. Traditie. Maar traditie betekent letterlijk: dat wat overgedragen is. Wat je meekreeg van je ouders. Van vorige generaties. Daarin zitten verkeerde dingen, zeker. Misschien dat alles wat in het ND staat komt door traditionalisme. Zijn oudere generaties daar schuldig aan.

Maar traditie is geen vies woord. Vanouds hebben we ook heel veel goeds aangedragen gekregen. En dat zie je in onze tekst. Wat ga je doen als je bang bent? Als je niet weet waar je moet beginnen? Je sluit aan bij wat er ligt. Oude fundamenten. Diepe waarden. Oprecht geloof. Terug naar de bron.

En dus richten de mensen het oude altaar weer op. En gaan offeren voor de HEER. Ze beginnen bij de kern. Die pikken ze weer op. Ze beginnen bij Gods liefde. Vergeving, aanvaarding. Als je het koninkrijk van Jezus wilt bouwen, dan is het goed om bij hem zelf te beginnen. Hij is de kern van ons geloof. Hem beleven. Hem uitdragen.

Want de tempel in het Oude Testament is niet alleen maar voor binnen. Voor Gods volk. Nee, Jesaja had het beloofd: het wordt een richtpunt voor de volken! Iedereen is welkom. Het altaar is de plek waar de hemel de aarde raakt. Het is van belang voor heel de wereld, dat die traditie weer opgepakt wordt. Zodat God weer voet op aarde kan zetten. Een plek waar God gevonden wordt.

Traditioneel is daar de kerk ook voor bedoeld. Als voorpost van Gods liefde. Als uitvalsbasis voor de veroveringen van Jezus. Als inspiratiebron voor een leven vol Geestelijke gaven. Het gaat God om de wereld. Dáárom is het zo belangrijk dat de mensen uit onze tekst de fundamenten weer opzoeken. Dat wat God bedoelde. Waar hij zijn volk voor riep. Om uiteindelijk de hele wereld te ontmoeten. Dat gaat weer gebeuren. En dan is beginnen bij wat er was, bij de bron, iets heel prachtigs. Bouw je altaar op oude fundamenten. Dan ben je dicht bij de kern. Dat is traditie. En daar heb je wat aan.

Slide Discipline

Dit vind ik één van de moeilijkste dingen in mijn geloofsleven. Om vol te houden. Om discipline op te brengen. Zodat ik met regelmaat bid, Bijbel lees, stille tijd heb en met God omga. Vaak doe ik goede voornemens. Maar die stranden meestal al na een dag of drie. Ik weet niet of je dat herkent.

Discipel betekent leerling, volgeling. En het woord 'discipline' komt daar meteen vandaan. En iedereen die op school zit of studeert weet: de beste resultaten haal je als je een beetje discipline opbrengt.

Nou is geloof niet per se resultaatgericht. Maar als je wil meebouwen aan Gods koninkrijk. Dan zie je in onze tekst dat ze discipline opbrengen. Dagelijks offeren ze. Ze herhalen de handelingen, rituelen. Niet als inhoudsloze dingetjes. Maar als waardevolle en sprekende beelden. Offers herinneren hen aan de liefde van God. En helpen om door te gaan. En te groeien in vertrouwen en geloof.

Discipline is ook oefening. Bidden, Bijbellezen en andere rituelen. Ze helpen je om je geloofsleven vorm te geven. Je oefent je in het dienen van God en je naaste. Het zou mooi zijn als we elkaar daarin kunnen helpen. Ook daar ben je gemeente voor. Ik zou het prachtig vinden als je op de kring hier eens over doorpraat. Ook als je alleen een bbq hebt met je kring of een biertje gaat doen: neem als gespreksonderwerp discipline. En hoe je elkaar kan helpen daarin. Zodat je groeit in je geloof. Dat is waar kringen voor bedoeld zijn.

Tenslotte:

Slide Gewoon: doen!

Vaak hoorde ik vroeger in de kerk. En nog wel. Ja, evangelisatie is goed. Maar dan moet eerst de boel binnen op orde zijn. En dat maken we ook persoonlijk: het evangelie uitdragen? Ja, maar mensen moesten eens weten hoe mijn eigen leven er uit ziet. Eerst moet mijn eigen geloof steviger zijn.

Hier zie je wat anders. De tempel is nog een zootje. Sterker nog: de fundamenten van het heiligdom zijn nog niet eens gelegd. Er is nog niks. Alleen een altaar. Maar dat altaar, dat wordt een plek waar het geloof geleefd wordt. Waar de naam van de HEER wordt gehoord. Waar zijn liefde gestalte krijgt.

Je hoeft niet heel je systeem op orde te hebben. Heel je leer goed in elkaar gezet. Nee, ga maar gewoon doen. Geloven, er op uit, Jezus leven, zijn naam bekend maken. Door daden, woorden, gesprekken en goed doen. Maak het niet te moeilijk. En stel niet eerst allerlei eisen aan je geloof. Of aan je kerk.

In de Bijbel zie je twijfelaars. Een mooi voorbeeld vind ik bij de hemelvaart van Jezus. Daar staat dat sommigen van de apostelen twijfelen. Niet eens zeker weten of het Jezus is die daar staat. En wat ze met hem moeten. En toch zegt hij: ga er op uit, deze wereld is van mij, en jullie mogen delen in mijn missie. Dat moet bekend worden. Leer mensen wat het is om goed te leven. Doe het voor en neem ze mee.

Sommige van die gasten hebben dus nog geen idee wat ze moeten geloven. En of ze wel willen. En toch vertrouwt Jezus ze. Hij bouwt zijn kerk op die mensen. Zoals in onze tekst God zijn koninkrijk bouwt op angstige gelovigen. Zoals we in het vervolg ook nog zullen zien.

De oproep is dus: ga maar gewoon aan de slag. Als je het hebt over het koninkrijk van Jezus. Sluit aan bij je mogelijkheden die er nu zijn. Als je twijfelt kun je heel veel betekenen voor de zoekers in deze tijd. Als je geen discipline hebt kun je ook samen met een alpha-cursist of een buurvrouw of een collega in gesprek kun je je soms aan die ander optrekken, die niet gelooft. Die stimuleert je om zelf voorop te gaan. Die helpt je om voorop te gaan. Wankelend misschien, maar wel stapje voor stapje.

En de kerk? Misschien zitten hier wel allerlei mensen die het moeilijk vinden om echt te geloven. Zoals we konden lezen in de krant. Misschien zijn we wel veel van wat we opbouwden kwijtgeraakt. En liggen de fundamenten er maar kaal bij. Maar dat hoeft ons er niet van te weerhouden om toch te bouwen. Het koninkrijk van Jezus gestalte te geven.

En dat komt, omdat God jou en mij wil inschakelen. Hij is aan de macht. Het is zijn plan, zijn missie die we uitvoeren. Als we, soms met heel weinig middelen en perspectief, toch maar gaan bouwen aan zijn koninkrijk. Toch maar gaan zoeken naar discipline. Hij is aan de macht. Dus mogen wij stappen zetten. In vertrouwen dat hij zorgt.

Amen